

Павленко О.В.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

Сучасні тенденції у навчанні монологічного мовлення студентів інженерних спеціальностей

Відкритість кордонів та продуктивна участь України в Болонському процесі, реформування вітчизняної системи освіти потребують принципово нового підходу до викладання іноземної мови професійного спілкування в вищих технічних навчальних закладах (ВТНЗ). Українські фахівці в галузі інженерії все частіше запрошуються до участі в міжнародних проектах, конференціях, роботі в багатонаціональних корпораціях. Відповідно, зростає необхідність у міжнародній комунікації, яка вимагає від майбутніх інженерів вільного володіння іноземною мовою як у сфері повсякденного спілкування, так і в галузі відповідного фаху, оскільки загальновідомо, що від якості професійної комунікації значною мірою залежить успішність діяльності.

Соціальне замовлення на професійно спрямоване володіння іноземною мовою (ІМ) обумовлює необхідність професійно спрямованого навчання ІМ майбутніх фахівців, тобто формування в них англійської професійно спрямованої комунікативної компетенції. При формуванні англійської професійно спрямованої компетенції особлива увага надається формуванню вмінь говоріння.

Вміння створювати монологи з професійної тематики студентів інженерних спеціальностей – це вміння не лише передавати отриману інформацію, а й систематизувати отримані знання, приймати рішення щодо розв'язання проблеми, обмірковуючи всі можливі наслідки, обґрунтовуючи свій вибір або дії, логічно і зв'язно пояснити хід свого мислення, охарактеризувати проблему/предмет/явище, зупинившись на його слабких або сильних сторонах, аргументуючи свою точку зору, переконуючи співрозмовника чи аудиторію в правильності своїх умовиводів.

Сучасна методика викладання ІМ використовує широкий спектр методів навчання, однак недостатньо теоретично розробленою залишається проектна методика навчання професійно орієнтованого спілкування, зокрема у монологічному мовленні (ММ).

У наукових працях багатьох методистів визначені переваги проектної методики як однієї з сучасних методик навчання, яка, концентруючи у собі найкращі здобутки комунікативних і проблемних методів навчання ІМ, створює оптимальні умови для ефективної іншомовної комунікативно-пізнавальної діяльності студентів під час виконання ними проектів

У результаті порівняльного аналізу проектної методики навчання ІМ та сучасних методів навчання був зроблений висновок про те, що вона поєднує в собі ознаки:

- комунікативного підходу;
- співробітництва у групі;
- автономного та індивідуалізованого навчання;
- інтегрованого навчання.

В аспекті навчання ММ у ВТЗО проектну методику можна розглядати як ефективну форму організації комунікативно-пізнавальної діяльності на всіх етапах навчання, що створює умови для спільної творчої роботи студентів. Крім того, на старших курсах використання проектної методики моделює науково-дослідницьку фахову діяльність, під час якої студенти реалізують власні можливості планування, виконання та оформлення певного професійно спрямованого фахового проекту засобами ММ. Результатом такої діяльності на старших курсах виступає професійно орієнтований проект (О.В. Кіршова 2008), що є системою іншомовних комунікативних вправ і завдань, орієнтованих на професійні інтереси інженерів, що передбачають вирішення ними певної проблеми і спрямовані на створення виокремленого кінцевого продукту. При цьому професійна орієнтація закладена не в мовному матеріалі, а саме в завданнях, що виконують студенти у ході роботи над проектами.

Таким чином, створення професійно спрямованих монологічних висловлювань в сучасних умовах професійної діяльності випускників ВТНЗ є одними з основних умінь майбутніх фахівців. Відбір змісту навчання професійного спілкування ІМ, в тому числі і професійно спрямованих монологів з використанням проектної методики, повинен базуватися на тематиці та ситуаціях спілкування, професійних потребах випускників інженерних факультетів ВТНЗ, а саме ситуаціях, що зумовлюють необхідність продукування розгорнутих монологічних висловлювань, які мають на меті висловлення власної думки, доведення чи спростування будь-якої тези/проблеми з обов'язковим адекватним використанням фахової лексики, засобів модальності для досягнення бажаного результату.

Література:

1. Кіршова О. В. Методика підготовки магістрантів створювати професійно орієнтовані проекти на основі німецькомовних текстів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02 (теорія та методика навчання іноземних мов) / О.В. Кіршова. — К., 2008. — 24 с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / [Ніколаєва С. Ю., Бігич О. Б., Бражник Н. О. та ін.]. — К. : Ленвіт, 2002. — 327 с.
3. Петранговська Н. Р. Навчання студентів фізико-математичних факультетів професійно спрямованого монологу-міркування на основі англійськомовних фахових автентичних аудіо текстів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02 (теорія та методика навчання іноземних мов) / Н. Р. Петранговська. — К., 2005. — 24 с.